

Biskup nosí rúcho od Armaniho

Kňazi by síce mali byť skromní, ale v prípade katolíckych to celkom neplatí. Dôkazom je aj biskup z Mazary del Vallo na ostrovčeku blízko pri Sicílii, ktorý nosí omšové rúcho od slávneho talianskeho návrhára Giorgia Armaniho. Ako informovali talianske médiá, pri bohoslužbe na ostrovčeku Pantelleria ležiacom južne od Sicílie

mal monsignore Domenico Mogavero liturgický odev navrhnutý Armanim, na ktorom boli zobrazené symboly zeme a mora. Kráľ milánskej módy Giorgio Armani, s obľubou označovaný médiami ako „Re Giorgio“, trávi svoju dovolenku na Pantellerii už 37 rokov a od roku 2006 je jej čestným občanom. (čtk)

Pravda 30.5.2011

Karel Otčenášek (+91), český arcibiskup

„Patril medzi posledné veľké osobnosti umlčiavanej cirkvi a na jeho osudoch sa dá dobre opísať dlhoročný boj katolíckej cirkvi s komunistickým režimom,“ povedal o Karolovi Otčenáškoví pražský arcibiskup Dominik Duka. Otčenášek sa narodil v roku 1920 v Českom Meziříčí. Za kňaza bol vysvätený v roku 1945 v Ríme. Už o päť rokov neskôr, len ako 30-ročný sa stal biskupom v Hradci Králové. To už však v bývalom Československu prebiehali čistky proti cirkevným hodnostárom, ktoré sa dotkli aj Otčenáška. Za vlastizrada a špionáž pre Vatikán ho odsúdili na 13 rokov väzenia. Napokon si odsedel desať

rokov, ktoré strávil napríklad vo väzeniach v Mirove, Leopoldove či vo Valdiciach. Po prepustení pracoval nejaký čas ako robotník v mliekarni. V roku 1965 mu síce po zásahu pápeža Pavla VI. dovolili nastúpiť do duchovnej správy, ale so zákazom akéhokoľvek prejavu biskupskej hodnosti. Svojho úradu sa mohol ujať až po roku 1989. „Ján Pavol II. ho pri svojej návšteve Hradca Králové v roku 1997 verejne nazval svojim dlhoročným osobným priateľom,“ spomínal súčasný biskup Hradca Králové Jan Vokál. Otčenášek zomrel v pondelok 23. mája.

(MČ, ČTK), Pravda

28.5.2011

Novinári za život

Nesúhlas s chápaním potratu ako neodňateľného ľudského práva vyjadrilo v týchto dňoch 14 slovenských novinárov pracujúcich pre mienkotvorné médiá vo vyhlásení pod názvom Novinári za život. „Bez ohľadu na náš svetonázor a vierovyznanie sme presvedčení, že človek má neodňateľné právo na život už od počatia. Pred narodením neexistuje žiadna hranica, za ktorou by sa dalo dieťa označiť za neidentifikovateľný

zhluk buniek. Od samotného počatia si nesieme genetickú informáciu, ktorá sa nemení,“ uviedli vo vyhlásení. Novinári kritizujú prax vykonávania potratov, ktorým na Slovensku za posledných 50 rokov padlo za obeť vyše 1,3 milióna nenarodených detí. Napriek poklesu potratovosti končí napríklad v bratislavskej Petržalke interrupciou až 36 percent tehotenstiev.

JÁN FELIX

Šport 28.5.2011

Cirkev odškodní obete pedofílie

Belgická katolícka cirkev priznala morálnu zodpovednosť v škandáloch s pedofilnými kňazmi a zaviazala sa odškodniť obete sexuálneho zneužívania. Žalobu proti nej a proti Vatikánu sa chystá podať 80 ľudí. (čtk), Pravda 31.5.2011

Vatikán pôjde pred súd, žalujú ho belgické obete kňazov

Brusel - Pápežovi Benediktovi XVI. robí škandál okolo sexuálneho zneužívania detí katolíckymi kňazmi ďalšie starosti. Vatikán totiž čaká v tejto kauze súdny proces. Desiatky Belgičanov podávajú proti najmenšiemu štátu sveta žalobu. Obviňujú katolícku cirkev z toho, že ignoruje problém približne 500 obetí, ktoré sa v Belgicku doteraz prihlásili k údajnému zneužívaniu duchovnými. Cirkev sa snaží súdom vyhnúť. Ponúkla už obetiam odškodnenie, ktoré však odmietli. Právnička zastupujúca približne 70 Belgičanov Christine Musscheová uviedla, že reči o odškodnení sú len slová. Vatikánu vyčíta, že v minulosti nezasiahol, hoci o sexuálnych škandáloch vedel. „Existovali pokyny od pápeža, ktoré mali zabezpečiť udržanie problému v tajnosti,“ povedala právnička. Dodala, že cirkev by mohla byť podľa belgického práva vinná z trestnej nedbanlivosti. Biskupi v Belgicku vyhlásili, že zriadia komisiu na odškodnenie obetí zneužívania, a to aj v prípadoch, ktoré sa stali už pred niekoľkými desiatkami rokov. Diplomatická imunita chráni len pápeža Benedikta XVI., no ďalší predstavitelia Vatikánu a obvinení biskupi budú musieť o prípade pred súdom hovoriť. Žalobu plánujú obete podať v septembri v belgickom Gente. (tasr), HN 3.6.2011

Iba pre mužov

Ostrov Atos v Grécku je nebom pre pravoslávnych veriacich. Žijú tam iba muži, ktorí medzi seba nepustia žiadnu ženu a bez prestávky sa tam modlia. Ruslana Kurilcová medzi nimi našla mnícha, ktorí pochádza zo Slovenska a dokonca získala aj unikátne zábery, ktoré by nemala vidieť žiadna žena.

Redaktorka: „Pravoslávny mních Joanikij z východného Slovenska svojich rodákov ponúkol chlebom. Potom ich sprevádzal po celom ostrove. Pútnikov najviac prekvapilo, že mníchom po smrti nestuhne telo.“

Ján Gliganič, pravoslávny kňaz zo Stakčína: „Mních ako zomrie tak je po troch dňoch, keď leží v svojej kelii je stále pohyblivý a tak ho oblečú a uložia aj do brehu.“

Redaktorka: „Je to vraj preto, lebo mnísi svoj život zasvätili Bohu. V hrobe sú pochovaní najviac 4 roky.“

Joanikij, pravoslávny mních: „Potom tie časti zosnulých vykopávajú, kosti sa umývajú vo víne a pomaľujú sa olejom a skladujú sa do svojich priestorov na to určených a potom priester je zase voľný pre ďalších.“

Redaktorka: „Zaujímavosťou je, že pod jednou ikonou, ktorú zavesili na stenu vyvierajú prameň vody.“

Joanikij, pravoslávny mních: „V 10. Storočí zázračným spôsobom priplávala no a otcovia, keď sa dozvedeli, že je tu tak na tomto mieste ju vybrali a v tom okamihu vytryskla z vody čistá panenská voda, ktorá tu od toho času tečie, ani viacej, ani menej, nemení sa množstvo a teplota v podstate zostáva tá istá.“

Redaktorka: „Pravoslávny kňazovi zo Stakčína život na Atose sa veľmi páči.“

Ján Gliganič, pravoslávny kňaz zo Stakčína: „Zvláštnosťou napríklad na tomto ostrove, na tomto Atose je to, že nikto sa neponáhľa, každý je milý, ústretový, usmievavý, každý je úctivý k vám.“

Redaktorka: „Na svätej hore je 20 monastierov a žije tam okolo 2000 mníchov. Ich priemerný vek je 40 rokov.“

Ján Gliganič, pravoslávny kňaz zo Stakčína: „Pokiaľ sa modlia atoskí mnísi a pokiaľ sa s nimi modlí ešte kresťanský svet, tak tento svet má ešte nádej. Oddiaľujeme koniec sveta, o ktorom nikto nevie kedy príde.“

Ruslana Kurilcová, TV JOJ, 29.5.2011

Návrat cirkvi do Uhorska

Kresťanské cirkvi často zdôrazňujú svoj univerzalizmus, že sa nezakladajú na národnej či jazykovej výlučnosti. Ale predsa existuje výnimka, ktorá sa týka priamo veriacich na Slovensku - Maďarská reformovaná cirkev (MRC). K tomuto rozhodnutiu dospela 22. mája 2009 prijatím novej cirkevnej ústavy. Svojím spôsobom tak predbehla nacionalisticky ladených politikov okolo Viktora Orbána o dva roky. Pred niekoľkými dňami sa v Debrecíne pri príležitosti 2. výročia prijatia tejto ústavy konali slávnostné bohoslužby. Patrónmi osláv sa stali Katalin Schmittová-Makrayová, manželka súčasného prezidenta Maďarska, a biskup Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku László Fazekas. Predsedníctvo generálneho konventu MRC na počesť tohto podujatia uverejnilo vyhlásenie, v ktorom oznámilo: „S vdácným srdcom spomíname na rok 1881, keď sa prvý raz Maďarská reformovaná cirkev zjednotila. Táto jednota sa po desaťročiach roztrhla, my však chceme dedičstvo tejto jednoty obnoviť. Vedomie spolupatričnosti a odhodlanie pokračovať v tom, čo sa začalo pred 130 rokmi, nás v roku 2009 povzbudilo k tomu, aby sme obnovili náš cirkevný život.“ Synoda príslušnej cirkvi na Slovensku pred dvoma rokmi svoje pričlenenie k MRC neodsúhlasila, lebo jej príslušníci slovenskej národnosti (tvoria štvrtinu, 28-tisíc zo 109-tisíc členov) vyjadrili svoje zásadné výhrady. Na zasadnutí 12. až 14. mája 2011 v Chanave však došlo k výraznému názorovému posunu - synoda ratifikačnú listinu schválila. Generálny konvent MRC má o pripojení „slovenskej vetvy“ formálne rozhodnúť v júni v sedmohradskom Temešvári. V čom vidí občan Slovenskej republiky problém? Predovšetkým v dikcii preambuly ústavy, podľa ktorej sa MRC stala úniou všetkých reformovaných cirkví z obdobia historického Uhorska. Jej cieľom je opätovné zjednotenie cirkevného života v Karpatskej kotline, a to podľa štruktúry, aká tam existovala pred rokom 1919. V tomto

dokumente sa tiež zakotvuje tzv. zjednocovací princíp na základe maďarskej etnicity a nostalgie po obnove územnej podoby cirkvi, ktoré prevládali v bývalom Uhorskom kráľovstve. Teda v štátno-právnom usporiadaní, aké neexistuje už takmer sto rokov. V ústave sa tiež pripomínajú historické krivdy, ktoré reformovaní údajne po zániku kráľovstva pretrpeli. „Cirkev bola násilne roztrhnutá,“ tvrdí sa v texte a jeho autori dodávajú: „Na počiatku 21. storočia je znovuzjednotenie cirkvi uskutočniteľné.“ Argumentujú pritom aj politickými zmenami, lebo veď „maďarskí reformovaní v strednej Európe už žijú v spoločenstve štátov Európskej únie“. Pravda, s výnimkou Podkarpatskej Rusi, Srbska a Chorvátska. Slovensky hovoriaci reformovaní sa môžu cítiť dotknutí najmä 9. paragrafom ústavy, kde sa deklaruje: „Spoločným liturgickým a rokovacím jazykom MRC je maďarčina“, hoci sa umožňuje použiť v „čiastkových“ (nemaďarských) cirkvách aj iný liturgický a rokovací jazyk. To si však vynucuje zmeny v doteraz platnom cirkevnom poriadku. Hrubým zásahom do života slovenských zborov je aj 26. paragraf, podľa ktorého: „Čiastkové cirkvi si zachovávajú svoju samostatnosť a nezávislosť vo svojej vnútornej organizačnej štruktúre. Výnimkou sú otázky, ktoré sa týkajú spoločnej ústavy alebo spoločných úprav.“ Nezávislosť nemaďarských cirkví združených je teda podriadená spoločnej ústave. Nepochybne, dva slovenské senioráty reformovaných zborov (ondavsko-hornádske a michalovské) budú mať i teologické výhrady, ktoré súvisia so základnou zvesťou kresťanstva. Kresťanská cirkev by sa predsa nikdy nemala organizovať na základe národnej alebo historicky prekonanej územnej integrity.

Ústava zakotvuje zjednotenie na základe maďarskej etnicity a nostalgie po Uhorskom kráľovstve.

Štefan Markuš
vedec, veľvyslanec SR v Maďarsku v rokoch 1998 až 2002

Hintan na Balkáne

Nemyslím si, že si dokáže niekto vymyslieť niečo také, akože dostal bitku. Hlavne nie na Slovensku, kde schytáte aj bez toho, aby ste niekomu prebrali frajerku alebo kšeft s herákom na Kopčianskej. Ja som mal napríklad namále minulý týždeň, keď bratislavský magistrát dovolil, aby Slovan v historickom centre mesta, po tom, čo sa mu nepodarilo osvetliť Hrad namodro, zorganizoval pre nacistickú luzu primitívnu žúrku na Hlavnom námestí. A tak turisti videli opitých nacistov - my sme ich už videli v priamom vstupe z víťazného zápasu, keď do TA3 vykrikovali Hitler - ako sa tešia z úspechu v slovenskej lige. No a tá svojou kvalitou a úrovňou zodpovedá integrite ľudí, ktorí ju ovládajú. Nerozumiem preto bývalému ministrovi Kaliňákovi, prečo trvá na tom, že Hedviga Malinová je „chronická klamárka“. Hovorí sa, že Hedvigu dala zbiť maďarská tajná služba, aby diskreditovala vtedajšiu začínajúcu Ficovu vládu so Slotom. Samotný vstup SNS do vlády a Ficova neschopnosť nájsť iných koalíčných partnerov, však nepotrebovali žiadne spravodajské pozadie. Diskreditácia sa nezačala aférou Malinová, ale podpisom koalíčnej zmluvy. Čo mi ale prekáža viac ako všakovaké konšpiračné teórie, je Kaliňáková dikcia. Ako bývalý minister a súčasný poslanec by mal trvať na zvrchovanej vláde zákonosti. To, že na Slovensku dostanete exekúciu na stovky eur za zlé zaparkovanie v mestách bez parkovísk no za nástenkový tender alebo daňový úrad ste povýšení, vieme všetci. Napriek tomu je dô-

ležité, aby ľudia z prostredia súdnictva a spravodlivosti neškandalizovali potenciálne obeť, nezneužívali svoje politické a mediálne postavenie na zosmiešňovanie akýchkoľvek občanov, bez ohľadu na to, či ich niekde vydiarali skorumpovaní policajti, alebo zbili mafiáni na križovatke za neskoré zaradenie jednotky. Tento prípad sa nevyvíjal od začiatku dobre. Vtedajší minister chcel za každú cenu dokázať, že s príchodom SNS do vlády sa nijako nezhorší už aj tak nenávisťou a paranojou kontaminovaná politika. Mal dokonca niekoľko príležitostí, ako to dokázať - napríklad tým, že by policajtom dal aspoň základy z toho, že je predsa len rozdiel medzi zásahom proti organizovanému zločinu, nacistom na štadióne a napríklad proti politickým protestom proti čínskej politike. Situácia sa však zhoršila. Zistili sme, že gardistov máme okrem SNS a v KDH aj v Smeru a v SDKÚ. Dôkazom boli hlasovania o „Lex Hlinka“. Smer má strach zo slobody. Róbert Fico to priznal minulý týždeň. Za svojho najistejšieho koalíčného partnera považuje konferenciu biskupov. Znovu potvrdil, že v duchu retromarxizmu je všetko, čo nesúvisí s ekonomikou, iba nepodstatnou „nadstavbou“. Ak teda Smer nechápe, že bez autentickej slobody neexistujú ani skutočné sociálne práva, ktorými sa strana maskuje, tak je normálne, že Kaliňák sa na adresu Hedvigy Malinovej vyjadruje neprístojne.

Michal Havran
teológ, šéfredaktor Jetotak.sk
Pravda 30.5.2011

Prvoplánový sen

Z prostredia kresťanskej demokracie uniklo, že v nej vznikla frakcia zameraná na umiernenú podporu možnosti tolerovať antikoncepciu, interrupcie a registrované partnerstvá na Slovensku, hoci oficiálne štruktúry sú jasne proti. Zatiaľ neznáma frakcia sa snaží o zmodernizovanie skostnatenej politiky strany a prevzatie kontroly nad jej vedením. Analytici zhodne očakávajú ideový rozpad a konečnú deštrukciu najdlhšie pôsobiaceho politického hnutia na Slovensku. Predstavitelia a predstaviteľky združení sexuálnych

menšín na Slovensku síce opatrne vítajú existenciu frakcie, ale neveria - opierajúc sa o historické pramene - v možnosti reformovateľnosti inštitucionalizovaného katolicizmu na Slovensku. Vrenie v rámci našej iniciatívy svedčí o opaku. Počkáme, čo prinesú novodobé dejiny... Mimochodom, neviete, ako vykladajú snáre opakované sny o rozložení KDH zvnútra? Asi úplne prvoplánovo: po čom túžime, to sa nám sníva. Ideme na to?

Barbora Fridová,
iniciatíva [Povedz to](http://Povedz.to) nahlas

Farnosť duchov

Štefan Kružliak nedokáže hovoriť o viere bez toho, aby sa nerozplakal. Jeho snom bolo postaviť ozajstný kostol. Vďaka darom a hlavne vlastnej práci sa mu to aj podarilo. Kostol aj s farou postavil v Lučenci. Narazil však na vážny problém. V rožňavskej diecéze je málo kňazov a tak fara zívá prázdnotou.

Redaktor: „Na prvý pohľad sa zdá, že kostol za mnou je úplne obyčajný. Zdanie však klame.“

Štefan Kružliak, správca kostola: „Tento kostol je stavaný na vysokej odbornej úrovni. Je zateplený, je tu podlahové kúrenie.“

Redaktor: „Okrem toho aj projekt, nové varhany, umelecké diela vo forme sôch aj obrazov. V budove kostola nájdete aj biliardový a pingpongový stôl, konferenčné priestory aj malé byty.“

Štefan Kružliak, správca kostola: „Toto je obývačka, toto je spálňa.“

Redaktor: „Byty aj s kuchyňou podľa pôvodnej predstavy mali slúžiť farárom na tunajšej fare.“

Štefan Kružliak, správca kostola: „Tá farnosť zatiaľ nie je.“

Redaktor: „Ešte v roku 2002 vtedajší biskup rožňavskej diecézy nariadil staviteľom, aby sa postarali aj o faru. Bez nej kostol nechceli vysvätiť.“

Štefan Kružliak, správca kostola: „To bola predstava pána biskupa, ja keby pán biskup nebol ten list dal, tak by sme tu bol postavili len kostol.“

Redaktor: „Otec kostola, pán Kružliak všetko vybavil a postavil naozaj pekný kostol aj s farou. Farári by tu mohli slúžiť v moderných podmienkach. Kým sa však kostol s farou dostaval, prišiel nečakaný problém.“

Telefonuje mons. Eduard Kojnok, biskup Rožňavskej diecézy: „Situácia sa zmenila tým, že dosť kňazov odišlo do inej diecézy, nedokážem tam dať samostatného kňaza.“

Redaktor: „Zatiaľ sú tu teda moderné farské priestory prázdne. Snáď sa raz do nich nasťahujú skutoční kňazi a budova, ktorá stála viac ako milión eur bude v plnej miere využitá.“

Števo Bodor
TV JOJ, 3.5.2011

Rovné právo na manželstvo

Vplyv homosexuálnych manželstiev na klasickú rodinu neexistuje. Podstatou sporu o neje rovnosť pred zákonom, ktorá sa časti občanov vedome upiera zvyškom spoločnosti.

V dňoch, keď sa v Bratislave má uskutočniť druhý Dúhový Príde, je slovenská spoločnosť stále hlboko homofóbná. Prejavom tohto faktu je i to, že v zákonnej úprave manželstva neexistuje na Slovensku rovnosť. Jednej skupine obyvateľov definovaných ich sexuálnou orientáciou sa upiera to, na čo má nárok zvyšok populácie. Čo je ešte horšie, táto nespravodlivosť je prinajmenšom ľahostajná veľkej časti Slovákov, ktorí sa podľa všetkého stotožňujú so známym výrokom Vladimíra Palka o tom, že „snaha meniť stáročnú definíciu manželstva je snaha tyraniská“. Pri otázke zrovnoprávnenia inak sexuálne orientovaných spoluobčanov je asi najviac zarážajúcou zjavná intelektuálna nemohúcnosť jej odporcov. Tu nejde o žiaden zápas ideí, kde by si vari vo verejnom priestore politici, intelektuáli a komentátori vymieňali britké argumenty, vec sa má jednoducho tak, že tu máme nerovné postavenie jednej menšiny pred zákonom a tento hanebný stav sprevádza prevažne mlčanie alebo hlúpe kliše. Daniel Lipšic tak nedávno povedal, že manželstvá sú tu na vznik rodiny a reprodukciu spoločnosti. Ak by sme brali vážne jeho slová, potom by aj manželstvá neplodných, či starých a bezdetných stratili význam. A naopak, nič nebráni páru lesbičiek podstúpiť umelé oplodnenie a rodinu si založiť. Problémom však je, že takúto rodinu a reprodukciu spoločnosti Lipšic a jeho spolupútnici vidieť nechcú. Z nepochopiteľných dôvodov takúto rodinu zákonom uznať a chrániť odmietajú.

Vplyv, čo neexistuje

Vedie však zrovnoprávnenie homosexuálnych zväzkov k erózii klasickej rodiny tak, ako si to namýšľajú jeho odporcovia? Príklad škandinávskych krajín uka-

zuje, že to tak nie je. Počty heterosexuálnych zväzkov v Nórsku či v Dánsku rástli po tom, ako sa umožnili registrované partnerstvá medzi osobami rovnakého pohlavia. Súčasne, miera rozvodovosti v škandinávskych krajinách ostala prakticky nezmenená v priebehu 90. rokov 20. storočia. V štáte Massachusetts, kde boli zväzky medzi osobami rovnakého pohlavia povolené od roku 2004, je miera rozvodovosti najnižšia z celých Spojených štátov. Podstatou sporu však nie je vplyv homosexuálnych manželstiev na klasickú rodinu - ten jednoducho neexistuje. Podstatou tohto sporu je rovnosť pred zákonom. A proti tej sa len ťažko argumentuje bez toho, aby sa človek celkom neznenožnil. Logika rovnosti pred zákonom je priamočiara. Štát si musí ctiť všetkých občanov rovnako, bez ohľadu na ich vierovyznanie, národnosť, pohlavie alebo sexuálnu orientáciu. Ak si občania skrz zákony ustanovia isté politické výsady, tieto musia náležať každému bez ohľadu na jeho alebo jej jednotlivé atribúty.

Zástup odporcov

Jednou takou výsadou je aj stav manželský, cez ktorý štát uznáva výsadný zväzok dvoch partnerov a udeľuje im množstvo výsad s tým súvisiacich. Lenže štát nemôže preferovať isté zväzky na základe sexuálnej orientácie partnerov. Ak už raz štát ponúka manželstvo ako inštitút posvätenie zväzku dvoch heterosexuálov, musí ponúknuť aj adekvátnu alternatívu homosexuálnym párom, alebo celkom opustiť spravovanie inštitúcie manželstva a ponechať ho cirkvám, právnikom a lodným kapitánom. Napriek tomu sa aj dnes nájdu ľudia, ktorí sú ochotní sa pridať k neslávnemu zástupu odporcov ľudskej rovnosti. Rovnako ako kedysi šovinisti nechceli uznať politickú rovnosť žien, nacionalisti rovnoprávnosť menšinám a náboženský fanatici pluralitu vierovyznaní, dnes sa tiež nájdu ľudia ochotní uprieť práva tým,

ktorí sú iní. Bez ohľadu na to, čo si konzervatívni Slováci myslia o homosexualite, musia uznať, že štát nie je chovná stanica. Manželstvá tu nie sú len pre demografické tabuľky. Sú vzájomným vyznaním lásky dvoch partnerov, kontraktom, sľubom, deklaráciou pred celou spoločnosťou - a to bez ohľadu na ich pohlavie. Sú symbolickým aktom, v ktorom štát vysloví tomuto zväzku úctu. A je len na dotýčaných partneroch, či do tohto zväzku privedú aj deti - či už prirodzenou cestou, s pomocou techniky, alebo adopciou.

Pavol Hardoš, doktorand na Stredoeurópskej univerzite v Budapešti

Dalibor Roháč, výskumník v Legatum institute v Londýne

SME 1.6.2011

Českým cirkvám by mal štát vrátiť 56 percent ich bývalého majetku

Českým cirkvám by mal štát vrátiť 56 percent ich bývalého majetku, navrhla to vládna komisia pre urovnanie vzťahu medzi štátom a cirkvami, malo by ísť najmä o polia, lesy a rybníky v hodnote 75 miliárd korún. Za majetok, ktorý v rámci reštitúcií cirkvi nevrátia, by štát mal doplatiť 59 miliárd korún. Peniaze by im vyplácali buď 30, 20 alebo 15 rokov.“

STV 1, 1.6.2011

Na Spiši predstavia relikviu krvi bl. pápeža Jána Pavla II.

Pri príležitosti slávenia životného jubilea spišského diecézneho biskupa Mons. Františka Tondru počas svätej omše v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule v sobotu slávnostne predstavia relikviu krvi blahoslaveného pápeža Jána Pavla II.

Šport, 1.6.2011

Kto má úžitok zo sčítania

Bavme sa o sčítaní obyvateľstva chvíľu inak ako len cez možný únik osobných údajov, porušovanie zákona, netransparentnú spleť blogérskejších myšlienok a obviňovanie inštitúcií. Cenzus je najmä o ekonomike.

„Sčítanie má význam, aby sme poznali, v akom stave sa nachádza naša krajina z hľadiska ekonomiky, čísiel, ktoré sú potrebné na veľké rozhodnutia. Zatiaľ takéto sčítanie nevieme robiť elektronicky, ako to robia iné krajiny,“ tvrdí primátor Bratislavy Milan Ftáčnik. Má pravdu, pokiaľ ide o ekonomiku a čísla. Pre mnohých môže ísť totiž o zaujímavé cifry.

KEĎ TO IDE LEN DRAHO. Sčítanie obyvateľstva alebo takzvaný cenzus má okrem iného najmä ekonomický rozmer - v konečnom výsledku ide o peniaze. O tie, ktoré do zrealizovania sčítania vkladáme, a o tie, ktoré z neho môžeme získať. Zistiť, koľko nás je, stojí 30,6 milióna eur, čo je zhruba 5,6 eura na hlavu každého (aj nesčítaného) Slováka, dane totiž platíme všetci. Nezdá sa to byť veľa, napríklad oproti Nemecku, ktoré cenzus vyjde pri 80 miliónoch obyvateľov na približne 8,8 eura na hlavu. Ale v porovnaní s Fínskom, ktoré berie sčítanie vďaka kvalitným registrom takmer ako rutinu, ide o nemalú sumu. Fínov totiž cenzus, vďaka ich registrom, vyjde len na dvadsať centov na obyvateľa. V tom má M. Ftáčnik tiež pravdu - to, že nevieme zratúvať elektronicky, nás stojí peniaze. Čo môže priniesť sčítanie, dokladuje aj príklad z Nemecka. Krajina ešte pred cenzom podľa registrov predbežne odhadla, že Nemecko má o 1,3 milióna obyvateľov menej, než sa očakávalo. Mapa nemeckých daní sa tak musí zmeniť. Meniť sa bude aj počet kresiel v Spolkovej rade. Pre Nemcov je to teda o tom, kto dostane viac či menej alebo viac-menej rovnako.

SKRYTÉ SÚVISLOSTI.

Na Slovensku ide o rovnaký

princíp. „Môže ukázať presnejšie, aké veľké je skutočné množstvo práceschopných v ekonomike, ktoré odvetvia priemyslu pokrývajú. Sčítanie obyvateľov taktiež ukáže, koľko ľudí pracuje mimo domova a môže tak pomôcť pri prípadnej reforme prerozdelenia daní pre samosprávu. Na základe sčítania zistíme, koľko študentov reálne ostáva pracovať doma a koľko ich skončí mimo Slovenska,“ tvrdí Dávid Dereník, analytik UniCredit Bank. „Pre obce je osobitne dôležité, aby vedeli čo najpresnejšie preukázať počet obyvateľov na svojom území. Tento údaj ovplyvňuje výšku finančných prostriedkov, ktoré plynú do obecných rozpočtov vo forme podielovej dane,“ potvrdzuje Zuzana Štukovská zo Štatistického úradu SR. Sčítanie môže spresniť viaceré skryté súvislosti. Lepšie riešiť blízku budúcnosť. V súčasnosti napríklad pripadá na desiatich obyvateľov vo veku nad 60 rokov zhruba 37 produktívnych ľudí, ale už o päť rokov ich bude pri tomto porovnaní o šesť menej. Zo sčítania obyvateľov domov a bytov vieť aj to, ako priebeh predchádzajúcich rokov zmenil a o koľko sa v najbližších rokoch zvýši záťaž na dôchodky. „Na desiatich dôchodcov o niekoľko ďalších rokov pripadne len 23 ľudí v produktívnom veku,“ vysvetľuje D. Dereník. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) preto aj podľa cenzov odporúča posilniť význam druhého piliera a prijať reformné opatrenia pre udržateľnosť piliera prvého.

ČOMU PREDCHÁDZAŤ.

Z pohľadu analytika má dať tohtoročný cenzus odpoveď aj na to, ako riešiť demografický problém krajiny. Demografia a vyššie územné celky budú podľa sčítania hľadať odpoveď na prerozdelenie peňazí a štát na výšku dôchodkov. Zo sčítania vyplynú aj ďalšie tendencie, ktoré zatiaľ nie sú viditeľné. „Napríklad už pri pohľade na vývoj

počtu tínedžerov budú stredné, ale aj vysoké školy čoraz viac zápasit' o každého študenta. Najviac poklesne mladých vo veku 15 až 19 rokov o päť rokov, a to takmer o pätinu,“ vysvetľuje analytik UniCredit Bank. Poznať tieto veci znamená predvídať, ako finančne zaťaží školstvo nedostatok ľudí na školách a ako tomu možno predchádzať. Iste, zavádzanie týchto riešení potrvá niekoľko rokov. Štatistický úrad konštatuje, že bez sčítania by sme nevedeli vypočítať mieru nezamestnanosti podľa jedinej harmonizovanej metodiky Euróstatu.

BUDÚCE VÝSLEDKY.

Podľa D. Dereníka ide pri sčítovaní ľudí najmä o ekonomické súvislosti, ktoré z neho vyplynú. Nie je len výpočtom toho, koľko majú opätovne dostať cirkvi. „Napríklad v oblasti zdravotníctva OECD odporúča zvýšenie efektívnosti vynakladania prostriedkov z verejných zdrojov a posilnenie konkurencie na trhu zdravotných poisťovní. Nárast počtu starších obyvateľov je však aj výzvou pre podnikateľov na aktivity smerom k produktom určených pre starších občanov,“ hovorí analytik. Sčítanie tak môže zvýšiť tlak aj na politiku v zdravotnej sfére a súkromným firmám naznačiť, čo biznis na Slovensku požaduje. Tvrdiť ako Štatistický úrad, že zanechávame odkaz budúcim generáciám, je trochu nadnesené. Podľa ekonómov je však viac než isté, že pri sčítaní nejde o okamžité zmeny, ale o nastavenie smerovania. Kým k tomu príde, možno dobehneme Fínov a peniaze budeme hľadať najprv šetrením na elektronickom sčítaní.

„Sčítanie obyvateľstva priniesie najmä ekonomické pozitíva.“ Dávid Dereník, analytik Unicredit Bank

„Sčítanie ľudí môže spresniť viaceré skryté súvislosti v ekonomike“

Profit 1.6.2011

Emócie biblických rozmerov

Americký prezident Barack Obama navrhol, aby Izrael pristúpil k usporiadaniu hranice s Palestínou na základe tej, ktorá existovala pred vojenským konfliktom v júni 1967. Práve vtedy, po rýchlej porážke Egypta, Jordánu a Sýrie, židovský štát obsadil rozsiahle územia na Sinajskom polostrove, západnom brehu Jordánu a Golanových výšinách. Podľa Obamu by sa mal Izrael zbaviť iba časti územia získaných po šesťdňovej vojne, a to po vzájomnom dohovore s Palestínčanmi. Benjamin Netanjahu, predseda vlády a jej najvplyvnejšej koalície strany Likud, sa vyslovil jednoznačne proti takýmto kompromisom. Tvrdí, že takéto nové usporiadanie a strata územia by mohli ohroziť bezpečnosť a obranoschopnosť Izraela. Jeho výroky odzrkadľujú výrazný pravicový a konzervatívny postoj väčšiny predstaviteľov štátu k tomuto problému, ktorému chýba silná politická protiváha. Rivalita a vojny medzi Izraelčanmi a Arabmi nie sú záležitosť iba posledných šesťdesiatich rokov. Nenávisť a krviprelievania medzi národmi v tomto priestore sú zdokumentované už v starých hebrejských textoch. Preto je pre Európana či Američana niekedy ťažké pochopiť súčasný stav a iracionálne zanietenie oboch strán v konflikte. Židovskí osadníci, ktorí sa sťahujú na okupované palestínske územia, sú vo veľkej väčšine ultraortodoxní veriaci. Tí argumentujú politickým a vojenským oponentom pomocou piatich kníh Mojžišových - tzv. Tóry, ktorá zaznamenáva vývoj židovského národa v staroveku a určuje jeho historické územie práve na miestach, kde dnes existuje Izrael. Na druhej strane prívrženci islamského fundamentálneho hnutia Hamas sa stali nekompromisnými nepriateľmi Židov a ich štátu. Nie sú ochotní pristúpiť na kompromis akéhokoľvek typu, ktorý by poskytol Palestínčanom mier, dôstoj-

ný život a prosperitu. Nedávne uzmierenie sekulárneho hnutia Fatah s Hamasom v Káhire pod záštitou egyptského Moslimského bratstva svedčí o nie veľmi priaznivom politickom prostredí na vyjednávanie. Donedávna na území Palestíny neexistoval nijaký samostatný štát. Až 14. mája 1948 bol vyhlásený štát Izrael ako nezávislý a zvrchovaný štátny celok. Vznikol na území Palestíny, ktorá bola v tomto období britskou kolóniou. Jej obyvatelia, či už arabskí moslimovia a kresťania, alebo Židia, dovtedy žili v pomerne mierovom prostredí. Štát Izrael sa zrodil ako reakcia na stáročnú perzekúciu Židov v Európe, ktorá vyústila počas 2. svetovej vojny do holokaustu a vyvraždenia viac ako šesť miliónov Židov nemeckými nacistami. Reagovali tým aj na nové usporiadanie štátov po prvej a druhej svetovej vojny, na sebaidentitu národov po rozpade európskych monarchií a koloniálnych ríš, na nasledovný vzostup nacionalizmu, keď sa sionistické hnutia úspešne usilovali o založenie štátu Izrael. Palestínčania si tiež zaslúžia zvrchovaný štát, národnú identitu a prosperitu. Moderné politické teórie, analýzy a zdravý rozum však často narážajú na argumenty, ktoré sú zakotvené v knihách starých takmer tritisíc rokov. Racionálne uvažovanie sa stretáva s emóciami biblických rozmerov, s nenávisťou, ktorá je pomerne cudzia pre európske národy a zapríčiňuje obrovský problém počas diskusií o budúcom spolunažívaní Izraelčanov s Palestínčanmi. Moderné politické argumenty a snaha dôjsť k určitému kompromisu narážajú na tvrdé jadro stáročného konfliktu. Dlhoročná rivalita hráčov na tomto území je hlboko vrytá do mysli oboch starých národov.

Vladimír Harman World Business Press Online, Londýn
Pravda 03/06/2011

Nový zákon o hrobových miestach

Nedostatok hrobových miest budú môcť správcovia cintorínov riešiť oveľa radikálnejšie. Ak nezaplatíte za hrobové miesto, môžete prísť o pozostatky svojho blízkeho. Podľa nového zákona oveľa rýchlejšie ako v minulosti.

V praxi to vyzerá tak, že keď pochovávate svojho blízkeho, podpisujete nájomnú zmluvu na desať rokov. Tá vám garantuje, že za tento čas o hrobové miesto určite neprídete. Problémy však môžu nastať potom. Správca vás bude rok vyzývať, aby ste zaplatili nové nájomné.

Pavol Bielik, správca Centrálného cintorína v Ban. Bystrici: „Pokiaľ by neprišiel dotyčný, neobnovil, na výzvu by neodpovedal, my môžeme potom toto hrobové miesto ponúknuť ďalej.“

Redaktor: „V tom momente strácate všetky práva, ktoré ste dovtedy mali. Do hrobu môžu okamžite pochovať niekoho iného.“

Pozostatky po vašom zosnulom však v hrobe zostanú. Hrobári ich uložia do špeciálneho obalu, ktorý zakopú o niekoľko centimetrov nižšie.“

Anketa:

Opýtaný 1: „Tak to prvý raz počujem. No tak nemalo by sa to alebo spolopniť aspoň.“

Opýtaný 2: „To je málo, to je málo, to aspoň tých 20-25 rokov.“

Redaktor: „Podľa forenzného antropológa je doba desiatich rokov primeraná. Ide o takzvanú tleciu dobu, po ktorej zostávajú v zemi už len najpevnejšie pozostatky kostry.“

František Štuller, forenzný antropológ: „Najdlhšie zostávajú vždy kosti a tie kosti môžu zostať aj niekoľko stoviek až tisíc rokov, to vieme z egyptských pyramíd a podobných nálezov.“

Redaktor: „Nový zákon platný od januára nepoburuje ani cirkev.“

AA: „To už sú len pozostatky ľudského tela, ku ktorým samozrejme máme úctu, ale duch, či duša, tak tam už nie je samozrejme.“

Marián Lechan
a Jakub Bubeník
Markíza, 2.6.2011